

List izhaja vsak petek

in velja s poštnino vred v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 sold., za četrt leta 80 sold.— Za ude nar. - polit. društva „GORICA“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. v tiskarni.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljuo pošiljajo opravištvu v nunskih ulicah v tiskarno Karol Mailling-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat, 15 soldov.

Avstrijska vlada pa Primorsko. III.

Tedej ker je vlada s poitalijančenjem in polaščenjem Primorskih Slovencev preveč zabredla v prid in korist Piemonteške pohlepčnosti in Italijanske edinosti na škodo Avstrijskega cesarstva, hajd narobe! treba je poprijeti se sopet ponemčevanja in sicer silnejšega kot nekdanj v Bach-ovih časih. Pa ne, da bi kedo mislil, da se ima to goditi v prid Avstrijske monarhije. Ne, ne; tega ne smemo od naših ustavovercev in prusakov pričakovati. Vse to, kar se bo zdaj počenjalo na Primorskem in sploh v deželah takraj Litave, ima pot pripraviti velikonemški, prav za prav, pruski državi, ki mora na jugu segniti do jadranskega morja. Da imajo ustavoverci le-ta namen se svojim nadgospodstvom in ponemčevanjem v Cislajtanijski, ve in zna vsak, ki je čital njihove govore pri strankarskih ustavoverskih shodih. Kedo se ne spominja drastičnega izreka nekdanjega kolovodje ustavoverskih prvakov, zbranih v mestu Aussee pl. Kaisersfelda, po domače Blagatinška — o avstrijskih „svinčenih“ podplatih? — Hotel je reči: Ustavoverska srca teži avstrijski jarem kakor bi imeli svine na nogah, da ne zamorejo vzdigniti se do vzvišenega cilja — velikonemške edine države. Povedal je tudi pl. Kaisersfeld kar naravnost, da hočejo se znebiti „svinčenih“ podplatov, ako ne bodo oni po svojih željah in vzvišenih idejah gospodovali v kronovinah takraj Litave. Vsak Avstrijanec je pričakoval, da bo vlada tožila Kaisersfelda zaradi izdajalskega izreka in na-

mena in ž njim vse one, ki so mu ploskali. Kaj še? — V vsaki drugi državi bi bil mož, ki tako govori, nekaj časa v temni ječi premišljeval, da izdajalstvo je ena nar večih političnih pregreh, ki se mora ostro kaznovati. V Avstriji pa se taki možje povzdignejo na naj više državljanske stopinje. Kaisersfeld je zasadal potem zaporedoma predsedniški stol v državnem zboru poslancev. Oni, ki so mu ploskali, zasedli so pa ministerske stole, koje imajo še zdaj v vlasti. Ko bi človek kaj enacega bral v zgodovini starodavnih časih, bi mislil, da to so le pravljice in izmišljenosti, nikakor pa resnična zgodovina. V Avstriji je vse mogoče. (Dalje prih.)

Beseda našim kmetijskim posestnikom zarad kmetijske šole!

Pozvedili smo, da se je v kmetijsko šolo do sedaj še vse premalo učencev vpisalo. Uže v predzadnji številki smo veliko važnost kmetijske šole razlagali, zato hočemo denes le pozivljati naše gospodarje, ki imajo sposobne sinove, da naj ne mudè vpisati jih v to šolo, ker uže pričel se je poduk. Sprejemajo se v šolo tudi mladenči, ki so dovršili s prav dobrim vspehom ljudsko šolo, kakor se je nam povedalo in slišimo, da sprejemni izpit ni preojster, ker ima biti sedaj podučevanje bolj praktično, in zamore takemu poduku slediti tudi manj izobražen učenec. Ker so razpisane štipendije od vis. deželnega odbora po 80 gld., more tudi manj premožni posestnik poslati sina v šolo, ker s tako podporo more uže shajati mladeneč, če le količkaj dobiva od

doma. Ali bi ne mogle večje, premožniše občine napraviti štipendije po 100 gl. ktere bi podelile sposobnemu mladenču iz občine, ki bi obiskoval kmetijsko šolo in potem vrnivši se v domači kraj z dobrim zgledom veliko koristil svojim rojakom. Glejte, tako ravna po drugih deželah, tako ravna tudi Hrvatje, kjer ima v s a k a o b č i n a vsaj po eno štipendijo, ktero vživa mladeneč, ki obiskuje hrvaško gospodarsko šolo, iz dotične občine. Da bi pri nas vsaj posamezni okraji take štipendije ustanovili!

Nikar ne bodimo mlačni v napredku in delajmo, da bo za našo lepo domovino plodonosna postala kmetijska šola, za ktero potrosi vsako leto naša dežela dokaj denarja. Le ko bo dobro obiskovana šola, zamorejo povrniti se stroški, z lepimi in bogatimi dobički, le potem, ko bo po celi deželi dovolj izšolanih umnih kmetovalcev, poznal se bo sad kmetijske šole, v kar pomozi Bog!

Dópsi.

V Gorici 12. sept. Kdo ni uže skusil resnice Sirahovih besed: Oblačilo na životu, in sméh na zobéh, in hoja človeka kažejo, kaj da je (Sic. XIX., 27.)? Wolfovo sv. pismo pristavlja k tem besedam to le razjasnjenje: „Sveti Ambrož dveh mladenčev ni v duhovski stan sprejel, enega ne, ker se je nesposobno se životom obnašal, in enega ne, ker ni imel prijetnega pogleda. In ni se motil, oba sta imela nesrečen konec.“ Od tega pripoveduje sam sv. Ambrož, kolikor se še spominjam, v svojem izvrstnem delu „de officiis.“ Tedaj

LISTEK.

Človeško življenje v štirih podobah.

Posvetuje svojim sošolcem, ki letos mesca sept. 25letnico svojega mašništva obhajajo,

JOSIP FURLANI.

(Tudi za petje.)

(Dalje.)

II. Podoba.

V o d kakor s pričetka. (Na steni visi podoba, ki „dan“ predstavlja.)

Mojster: Podoba druga čvrst dan risa, Na mestu vsaka ji je lisa.

(Krepko:) Nakviško solnce uzleteče Mašino dneva zavrti, Kolesom zob iz zóba meče In vsak po svojem se glasi.

Pomočniki: Lopata klinka, strže pila, Bat tolče, žvenka na vso stran, Konj rezgetá, mu žvižga žila, Odmev našteva tlak teptan.

Tu pleše mlin, tam poka stopa, Obema zrno se zori, Žvenkljaje oven možko stopa, Iz turna glasno zabrenči:

Poldan zvonim, Bogá častim, Bogá, ki vžiga solnčice; Kdor se poti, Naj le hiti Pomagat zdaj si kolice!

Gledalci: Pozdravljen bodi dan prelepi, Moč čudna ti, ki barvaš cvet, Obračaš vse, če so tud' slepi, Užigaš lice, stopljaš led. Nikdar ne nehaj nam sijati, Pri delu nas usrčevati, Vsak svetli žarek tvoj Poslati čelu znoj.

(Zagode se napev pesmi: „Zvonikerjeva“.)

Edengledalcev: Sedaj nam mojster pa pristavi Kaj ta podoba v nauk nam pravi.

Mojster: Prav zvesto poslušajte vsi, Podoba ta vas to uči:

(Možko:) Vsi krepki vi, možje in žene, Življenje vaše je ta dan, Poklic na delo zdaj vas žene, Vsak pleše, kot mu gode stan.

Pomočniki: Pastir na goro ovce vleče, S svetilno lastno jim sveti, Ozdravlja o č e rane skleče, S popotno mano jih krepí. Učitelj z navkom se napenja, Življenji stakne vsako straz, Duh zmerom više se mu spenja, Stanove kliče vse na dan. Uradnik tehta ino tuhta, Rešuje vozle zmedene, Postavno spake vse frluhta, Ki paragafe mu lomé. K o v a č se križa ino piha Iz meha škratelj mu frčí, In škrat, ko kladvo ga udriha, Z ognjeno metlo vse škropí. Mizar zdaj žaga zdaj pa lika, Pohištvo stavi na noge; K o l a r tesari ino lika, Dok mu vozovi ne zleté.

to je gotovo, da po tem, kar na človekovem zunanji vidimo, sodimo, kdo in kak mora biti človek v svojem znotranjem. V dokaz tega povem dva dogodka iz svojega življenja. Leta 1852 sem šel o počitnicah glavno mesto našega cesarstva, Dunaj, pogledat. Bil sem sam brez tovarša. Koj prvi dan si mislim: Ker nobenega še tu ne poznam, pojdem v predmestje „Landstrasse“ poiskati g. drja. Jožefa Kaerle, ki je bil takrat na tamošnji univerzi profesor izhodnih jezikov in bibliške eksegeze, ktere ga sem le še po imenu, ne pa osebno poznal. Na mostu mi pride duhovnik nasproti: jaz ga dobro pogledam, in si mislim: Ta je dr. Kaerle; stopim bliže, ga ogovorim in glej! zadel sem jo bil. Njegovo posebno zunanje onbašanje mi ga je bilo ovadilo. Nekaj enakega se mi je zadnji dan meseca avgusta letos prigodilo tu v Gorici. Sprehajal sem se proti večeru, kakor je moja navada, po novi prijetni cesti med Sočo in novim mostom. Kar zagledam še precej visokega in životnega starega gospoda z bistrim pogledom in dokaj prijaznim obrazom, ki se je počasi ondi sprehajal. Mislim si: Kdo utegne biti ta? Pogledam ga pazljivo v obraz, in koj mi pride misel: To mora biti naš slavi pesnik Koseski Drznem se ga ogovoriti, in glejte, sam priljudni in prijazni Koseski mi roko poda, in tu, se vé da, se vname med nama govor o pesništvu, v katerem mi je vljudni starček (on šteje 76 let svoje starosti) povedal, kar sem uže v „Glasu“ naznanil, o svojem najnovejšem delu, to je; o prestavi italijanskega mojstrskega dela „la divina commedia“, ktero delo, ako Bog da, v ne predolgem času zgotovi, ter je misli potem kmalu na svetlo dati. Pri isti priložnosti mi je tudi povedal, da ima zgotovljenih in pripravljenih družih 25 pesniških, nekaj krajših, nekaj daljših del, med kterimi mi je posebno omenil prestavo Lessingovega „Zauberring“. Škoda, da se je blagi gospod letos le malo časa med nami mudil, sicer bi bili njegovi znanci, prijatli in špoštovalci še marsikako prijetno urico pri njem imeli. Zgovoren je in vstrežljiv, da je veselje z njim občevati. Bog ga nam ohrani zdravega in pri moči, da omenjeno imenitno delo dokonča, in zraven še več svojih izvrstnih izdelkov v blagor našega milega naroda na svetlo izda.

Zidar z nevarnostjo življenja
Nastavlja hišam plajšč, klobuk;
Kamnar, ko kamnu lice menja,
Je tarča raznih pik in muk.

Cevljar se ihita, vse odganja,
Podplat še dobro ocmoká;
Šivar ko šiva, zmer se uklanja
Ponižno vsajen križ ima.

Podobar kot ga poupliva
Obraz znotrajni al' okó
Podobe žive tje izliva,
Tu gaja cvet, tam pekla zlo.
Težák uklenjen jarem vlačí,
Cel dan ga biča le gorjé,
Naj žakelj ga al' kamen tlači,
Ostanek sužnjih revnih je.

Kmet konje, vole si zapreže,
Na delo z njimi oddrda,
Zlo trudi se, ko zemljo reže,
Ko seka, cepi, al' kopá.

Ko kosec s koso se zasuče,
Ves travnik se pred njim valí,
Znoj teče mu, ko voda z buče,
Vročina jaka ga suši. (Dalje.)

Vsako leto več ali manj je mesec september vajam odločen, ker tu poletna vročina pojema, in ni še nastopilo deževno jesensko vreme. Letos je v resnici mesec september mesec telesnih in duhovnih vaj tu pri nas na Goriškem. Vojaki, posebno brambovci so poklicani na tri tedne navadnih vsakoletnih vaj v orožji: to so telesne vaje. Ako bi hotel pa naštevati duhovne vaje, ker ima sicer ne odveč veliko mesto Gorica vendar veliko duhovnih zavodov, tedaj ne bi mogel na kratkem vsega povedati, kdaj, kako in s kakim vspehom so se duhovne vaje opravljale. Naj prej so bile duhovne vaje za tiste, ki so bili letos za mašnike posvečeni, konec pret. avgusta, kakor po navadi, v latinskem jeziku. Osmi dan t. m. septembra so bile dokončane cel teden trpeče duhovne vaje za gospé v Uršulinarski crkvi, v italijanskem jeziku. Trinajst. septembra so se sklenile duhovne vaje, tudi v italijanskem jeziku, v sirotnici na gradu za take imenovane „figlie di Maria“, kterim so se tudi marsiktere druge gospé in gospodičine pridružile. Kvaterni teden so imeli duhovne vaje duhovniki v tukajšnjem bogoslovskem semenišči, h katerim so prišli tudi nekteri duhovniki iz družih bližnjih škofij, posebno iz Trsta. Se vé da so bile te vaje v latinskem jeziku. Vdeležilo se jih je vsih skupej duhovnikov 82. Poslednji teden septembra pa imajo biti duhovne vaje v nemškem jeziku za nune, ktere so večidel same Nemke, in se imennjejo „šolske sestre“. Bog daj, da bi vse to prizadevanje dober sad rodilo, in zaželeni uspeh imelo! Morebiti poreče kateri prenapetnež: V latinskem, italijanskem in nemškem jeziku — pa v slovenskem ne? I no, to je pri nas uže tako, in ne more drugače biti: v Gorici imamo babilonsko zmešnjavo jezikov, in tedaj moramo v latinskem jeziku posebno za nas duhovne vaje imeti, ker le ta jezik vsi duhovni umejo. Tukaj, kjer gre za blagor duše, se ne more jemati ozir na narodnostne nerodnosti. K.

Blizo Črnič, 10. sept. Bliža se nam čas volitve novih srenjskih očetov, od kterih prav željno pričakujemo, da bodo bolj po očetovsko gospodarili, nego gospodarijo sedanji naši stari očetje.

Da se nam to uresniči, moramo biti bolj previdni, nego smo bili pri večkratnih volitvah, kajti „politika“ po slovensko prekanjenost se je začela vrvati tudi med prosto ljudstvo.

Glejte naše stare očete, kako rabijo „politiko“ za sredstvo, da bi pri novih volitvah zopet voljeni bili! Eden pravi: Jaz bi rad dal dvajset gold., da bi le več v tej službi ne bil. Drugi trdi: Jaz ne maram biti več starešina, dajte mi počitek. Preveč zamude je, zdaj me pride kdo vprašat za dober svet, zdaj treba iti na kako komisijo, zdaj po najmanj tri ure na dan pisariti, ker nam te presnete uradnije zmirej več dela nakladajo, sebi pa butaro zljajšujejo. Zraven omenjenih srenjskih opravkov imam pa veliko posestvo, krčmar sem, „botegar“ sem itd.

Pozor dragi čitatelji in možje, kterim je blagor občine pri srcu, ne verujte! kajti taki baháci z njih „politiko“ prostega in neskušene kmeta slepijo, češ da srenja mora propasti, če oni ne pridejo v kolo pri novih volitvah. Lepa doslednost njih „politike“. Vprašam takega baháča, kdaj je neki kako naznanilo uradnji poslal, da odstopi, ali pa da ga nihče ne sme več voliti? Čas je pred durmi, torej na delo, če se vam pa kolek smili, vam ga jaz rad podarim. Ako hočeš to „politiko“ prav dobro opazovati in

spoznati, idi na pr. k enemu, ki pravi, da noče biti več občinski mož, prosit denar na posodo; namesto dvajset gold., ti bo ponudil trideset in tudi več. Prašaj na upanje polič vina, precej boš uslišan, tudi brezplačno ga kak kozarec vdobiš. To vse zarad tega, ker nočejo biti več voljeni. Ako bi jim kedo verjel.

Kar ne morejo taki sami storiti, imajo še svoje agente, da bobnajo okoli in jih volilcem priporočujejo. Vsak dobro ve, da je ni več nesreče in bolezni za srenjo, kot če je velik posestnik, krčmar, ali pa „botegar“ župan, in da ima starešinstvo v svoji oblasti, t. j. da je več del starešinstva od njega odvisno.

Ce noče kak sosesčan po njegovi godbi plesati, kmalo se najde povod za kako kazen in odvisni starešine radi ali ne radi pritrdijo, ker drugače ne morejo. Imam še marsikaj na srcu, pa na enkrat ne smem vsega smodnika porabiti. Naj še omenim, da pitamo prav debele gosi, s kterimi bomo pri priliki nekterim postregli.

Iz Brd, 15. sept. — Pisatelj teh vrstic je poslal nedavno nekemu c. k. uradu, kakor vselej slovensko pisanje. Nedolžna in naravna reč, ali ne? Plesnjev biokrat sodi drugače. Celo se mu pooblači in z grmečim glasom vpraša nosilca: „Ali nij bil v šoli (pisatelj)? Ali se nij naučil nemškega?“

Ta dogodbica bi ne bila vredna spomina; pa ker nam kaže nesramno neotesanost nekaterih zagrizenih birokratov l. 1874., naj bode tu zabilježena in perpetuum rei memoriam. Oni nečejo poznati §.19., in bi kaj radi še „paševali“, ker mislijo, da je človek — misera contribuens plebs — le zanj na sveti.

Zato pa povzdignem zopet svoj caeterum censeo! Zarotimo in maščujmo se! kako?

Karkoli je neodvisnih uradov duhovskih in srenjskih itd. — vsi naj pahnejo enkrat za vselej tujščino pred vrata! Ne zametujmo sami sebe! Ne pomagajmo tužni narod vklepati v jarem duševne sužnosti, kakor delajo žaližbože nekaj časa sem takozvani „liberalci“ naši! Srcé in glavo za mili narod! Koga nij sram, biti listonoša staremu Bismarku, ki se je zaljubil v lepo Adrijo?

Iz Zagreba, 5. sept. (Veličastni kip Jelačiča bana.) Marsikdo slovenskih rojakov rad potuje po ptujih nemških mestih, ne pomisli pa, da je tudi truda vredno nekoliko bolj natanko ogledati si širijo svojo slovansko domovino. V mislih imam trojedino kraljevino, kjer prebivajo naši bratje Hrvati.

Kot Slovenec sem si omenjeno nalogo pred oči postavil ter se podal na pot, najprej v belo Ljubljano, da si to prihodno stolico „zedinjene Slovenije“ bolj na tanjko ogledam. Rekel sem prihodno stolico, ker prihodnost sliši Slovanom. Kar sem v Ljubljani posebno neprilicnega zapazil, je nemškutarija, ktero obdelujejo tudi v čitalnici taki možje, ki se štejejo med veljavne narodnjake. To je bila pega, ktero sem na beli Ljubljani zapazil.

Kot slovenskemu turistu mi bodi dovoljeno, da grem po tem vvodu brž k spominku slavnega bana Jelačiča, ktere ga sem na čelu dopisa omenil. — 4. septembra o pol šestih me je privlekel vlak na postajo in slišal sem — Zagreb-Agram kričati kondukterja. Ne obotavljam se dolgo, zapustim kupé in dolgočasno tovaršijo in napotim se v mesto ter ostanem v svratišču „hotelu“ pri „avstrijskem caru“. Ko se pripravim, kaj meniš, da sem najpred svoje korake in oči obrnil? Najpred tje na tisti trg, kteri daja Zagrebu

posebno važnost in narodni ponos, na trg „Ilico“ k spominku Jelačiča bana, junaka in v svojem življenju (od 1850—59, do dne 19. maja tistega leta) od najbolj črne človeške nevhvaležnosti udarjenega narodnega mučenika, ktere ga je tedaj žalibog neizogibljiva reakcija in nevhvaležnost do groba (1859) spremljevala. Oj kako milo britki občutki morajo slehernega rodoljuba jugoslovanskega prešinjevati, komur so znane blage težnje njegovega požrtvovanja za svoj vojaški in junakiški narod!

Približaje se njegovemu veličastnemu spominku, ki je iz bronca vlit, (Zagreb in domoljube je to krasno delo stalo celih 108.000 gl.) sem si — verujte mi! — prav nehoté svoj klobuk raz glave snel. Sleherni prosti Hrvat si Zagreba brez tega spominka niti misliti ne more. Nisem imel ravno časa opazovati, kar so drugi ogledovaje ga, govorili in kako ga sodili, kajti ves sem bil utopljen v misli krvavega leta 1848—49. Na krasnem šarcu sedeč v velikanski podobi, zmečem proti velikemu Magyarorozagu kazaje, mi je zbujeval misli, katerih si ne upam na papir postavljati. Ko bi razun tega spominka nič znamenitega v Zagrebu ne bil vidil, bi ne imel vzroka svojega potovanja obžalovati, le edino to obžalujem, da nisem že kdaj pred v Zagreb došel. Še bi rad kaj pisal o Zagrebu, pa ker se mi mudi iti k saborski sjednici na trgu sv. Marka, ki se bode ob 11. uri sešla, in ker bi si še druge zagrebske znamenitosti rad ogledal, kakor n. pr. prekrasno katedralno cerkev sv. Stefana, zidanje poslopja jugoslovanskega vseučilišča itd., hitim h koncu tega kratkega dopisa z opazko, da bom v prihodnjic morda zopet kaj poslal.

Slov. tourist.

Ogled.

Avstrija. Presv. cesar se je po končanih manevrih v Brandizi vrnil v Schönbrunn. Cesarskemu namestniku Weber-u in vojaškemu poveljniku za kraljevino Češko je poslal cesar lastnoročna pisma, v katerih se zahvaljuje za slovesen sprejem in za čvrsto in izurjeno obnašanje poveljnikov in vojakov pri manevrih. Nar več dajo opraviti časnikarjem deželni zbori. Poreški je svoje delo že končal. Tržaški in naš žeborujeta skoraj mesec dni, vsi drugi zbori so bili 15. t. m. odprti. Naš dež. zbor je imel že 4 seje. Zadnja je bila nekaj bolj važna. Na dnevnem redu je bila razprava o napravi novih zemljiščin knjig. Splošnega razgovora sta se udeležila dr. Lavrič in vladni zastopnik dr. Defacis. Prvi tarna, v kaki „zwangslage“ se znajdejo poslanci, ali naj sprejmejo od ministerstva predlagani načrt, ali pa — nič. Ker je tako silna potreba nove zemlj. knjige upeljati, glasuje tudi dr. L. za predlog, ki se sprejme en bloc.

Na Českem je šlo sedem „mladih“ v dež. zbor, akoravno so sveto prisegali svojim volilcem, da brez starih ne pojdejo. Punica fides.

Zunanje države. Na Nemškem cvete preganjanje cerkve. Znanemu škofu v Paderbornu Konrad Marti-nu je prišel ukaz, da naj se v 10 dneh škofovski službi odpove, drugače, ga sodnija obsodi in odstavi.

Na Francoskem potuje Mac Mahon, gotovo ne brez namena. Pričela se je sodnijska obravna zoper maršala Bazaine-a,

ki je iz zapora ušel. Umrli je sloveči Guizot, učenjak, pisatelj in minister za časa kralja Lud. Filipa, blizo 90 let star.

Na Španjskem išče Bismarek prilike mešati se v tamošnje homatije, menda bi rad kakega pruskega princa posadil na španjski tron. Francozka se kaže pravo služabnico Bismarckovo. Karlisti pa le napredujejo.

Turška se pripravlja za vojsko.

Razne vesti.

— *Fr. Povše-tov „Umni kmetovalec“* — V seji družbe sv. Mohora so odborniki po tajnikovem poročilu enoglasno sprejeli obširni pa v vsakem obziru izversteni rokopis: „Umni kmetovalec“, ki ga je spisal in družbi v natis ponudil po vsej Sloveniji sloveči vodja slovenske kmetijske šole v Gorici in vrednik „Gospodarskega lista“, gosp. Franc Povše. Cela knjiga utegne s podobami vred obseči blizo 30 tiskanih pol in bode doveršena v treh letih. Vsako leto zaporedoma izide en zvezek po 10 tiskanih pol. Pervi zvezek je družbenikom namenjen prihodnje leto in obsega: I. Poduk o zemljišči, obnebi in ob življenji rastlin. II. Kmetijska orodja in kmetijske stroje (s podobami). III. Kako zemljišče gnojiti.

Drugi zvezek razlaga, kako se rastline sploh pridelujejo in kako posamezni poljski pridelki.

Tretji snopič pa podučuje, kako ravnati s travniki, verti in gozdi.

Že iz tega poveršnega zapopadka razvidijo družbeniki, kako ugodna in koristna jim bo knjiga, katero je s posebnim ozirom na razmere naših kmetov in poljedelcev z vse hvale vredno skerbjo uravnal in vredil strokovnjak, kateri kot učitelj poljedelstva slovi med nami.

Ne dvomimo, da bode ravno ta knjiga, ki se bode tiskala in razširjala v 27—28.000 iztisih med naše poštene in marljive kmetovalce s kmetijskimi šolami vred uzajemno pripomogla, da se zboljša in bolj razvija umno kmetovalstvo in pospešijo narodno gospodarstvo v mili naši domovini.

— *Iz Vipave.* — Novega poslanca imamo! Gosp. Lavrenčič, od preč. gosp. dekana nasvetovan, je bil 12. t. m. izvoljen s 30 glasovi. Priporočanec mladoslovenski Plešnar vjel je celih 6 glasov, in oče Mulej, znani barantač in c. kr. sodnik Vrhuški, pa 2; enega mu je dal mlad oslovenski kandidat Plešnar, in to je spet živ dokaz, da mladoslovenci in najbolj zagriženi nemškutarji so si v tesni zvezi. — Pohvaliti pa moramo volilce, da so se tako iskreno udeležili volitve, kajti razen 8 prišli so vsi, in s tem, da so volili Lavrenčiča, častno zaupnico dali našemu velezaslužnemu dekanu Gabrijanu. Slava jim! (Novice.)

— *Utopil se je* v Idriji nad dol. Tribušo neznan človek. Zdi se, da je bil berač in da je na neki prav nevarni brvi čez Idrijo nad dolje no Tribušo po nesreči v vodo padel. Morda bo ta nesreča vender pripomogla, da javni organi take brvi ali popravijo ali pa odpravijo.

— *Blagoslovljenje* popravljene cerkve na Libušnem bo prih. nedeljo 20. t. m. po vis. čast. g. dekanu Tominskem.

— *Spominek besede v Žalci*, brošurico, kateri je izdavalatelj in spisatelj gosp. A. Bezenšek, osmošolec v Celji, prodaja čitalnični čuvaj v Gorici po 20 soldov iztis.

— **Banka Slovenija.** Iz rok veleecenjenega strokovnjaka prejeli smo — žalibog za danes prepozno — spis zadevajoč imenovano banko, ktere ga prinesemo prihodnjic. Dotične gosp. delničarje pa zagotavljamo, da naj stavijo vse zaupanje v banko, in naj doplačajo odstotke, ker na ta način koristijo banki, sami sebi in slovenskemu zavodu in tako usta zamašijo našim sovražnikom, ki ničesar bolj ne želijo, kot to, da bi domač zavod domačini pokopali.

Domače stvari.

(*Duhovnih vaj*) se je vdeležilo 82 duhovnov, med njimi nekteri gospodje iz Trsta. Vrh tega so nagovore obiskovali še tudi posamezni duhovni iz mesta. Sklep je bil danes v petek.

(*Monsig. dr. Janez Hrast*) vodja semeniški itd. je nevarno zbolel. Vabimo posebno častito duhovščino, naj prav goreče prosi v svojih molitvah Boga, da toliko spoštovanemu in nenadomestljivemu duhovnemu bratu zopet ljubo zdravje dodeli. Nevarnost je velika.

(*Katoliška družba v Gorici*) imela je 14. t. m. občni zbor, v katerem je bilo govorjenje o spominku, ki naj se postavi na sv. Gori, da se še potomci spominjajo velikanske procesije leta 1872. Do sedaj je prišlo kakih 500 gld. za ta spominek. Gosp. Barbužani pa predlaga, ker se odsek do sedaj in še za nikakoršen načrt spomineka odločil, naj se postavi poseben altar v cerkvi na sv. Gori. Predlog je bil sprejet.

(*Žitni trg*). Mestno starešinstvo je v seji 12. t. m. sklenilo, da se bo od 1. novembra naprej prodajalo žito na Placuti in ne več na Travniku.

(*Dr. Alojz Luber*), gimnazijalni suplent, je imenovan za stalnega učitelja gimnazijalnega v Gorici.

(*Naznanilo*). — Bukve družbe sv. Mohora so ravnokar za goriško dekanijo došle, in se pri podpisnem v tako zvanem farovži h. štev. 34 poleg velike cerkve vdobivajo. Ustrezno bode, ako se pri sprejetji bukev zadevni gold. za prih. leto blagovoljno odrajta. M. Pirc.

LISTNICA UREDNIŠTVA: Gg. dopisovalcem: srčna hvala; kar ni bilo mogoče danes — prih. — G. A. T. n. Sr. Ako je dopis za list, sodimo mi, ako ni, gre, kamor porabljeni rokopisi. Prosim pa, da nam kot omikanec, ne pišete trivijalno. Sicer pa je stvar končana. — Soči: Gimnazijalcem so imeli ob nedejnih trije duhovniki govore. Vi pravite, da so jih vohunstva učili; povejte nam, kedo in v kaki zvezi z „Gl.“ je dotični?

Poslano.

Slavna c. k. okrožna sodnija!

Ker so mi Marija Trampuš, kakor tudi France Trampuš in Sebastjan Urdih iz Kostanjevice zarad obrekovanja in razžaljenja časti popolnoma zadostili in ker sem že pravdno pot, katera je bila proti Mariji Trampuš-ovi pri c. k. okrajni sodnji v Komnu vpeljana, popustil, izrekujem da odstopim tudi od pravde zarad pregreška ali prestopka postave za tisk, ktera je pri slavni c. k. okr. sodnji proti Francetu Trampuš-u in Sebastjanu Urdih-u zarad njih grdih inseratov v časopisu „Soča“ že začeta. To naznanjam sl. c. k. okr. sodnji vsled zapisnika poravnave pri c. kr. sodnji v Komnu od 29. avg. 1874. in prosim, naj bi omenjeno pravdo proti Francetu Trampuš-u in Sebastjanu Urdih-u iz Kostanjevice ustaviti blagovolila.

Gabrije 30. avg. 1874.

Z vsim spoštovanjem

JAKOP VISENTINI l.r. vikarij

Ker so se v kratkem času veči dobitki pri srečkanju loz pripetili v moji kupčiji, priporočim in ponudim p. t. občinstvu spet

Braunšvajske
20 tolar. loze
po sledečem kupu:
Glavni dobitek je

40.000 TOLARJEV
ali
60000. for. a. v. v srebru

En cel original loz stoji gl. 140. a. v; deli loza:

1/2 loza	gl. 75.—
1/4 „	40.—
1/10 „	16.—
1/20 „	8.—

Glavni dobitek je 40.000, 6000, 4000 itd, 50 velikih dobitov mora vlečenih biti, zategadel vsak z serijo srečkani loz in del loza more vdobiti.

Srečkanje bode že 30. septembra 1874. Naročila in pisma z novci se koj rešijo. Liste po srečkanju serazpošilja prosto in franco.

J. Brod,

Bank & Wechselgeschäft, Prag
Wenzelplatz 3 neben „Spinka“.

Na prodaj je mnogo botilij prav **izvrstnega berzamina in pikolita** po 70 kr. botiljo. Kdor želi kupiti naj se oglasi pri opravištvu „Glasa“ — v Mailing-ovi tiskarni. —

Prodaja OGRSKEGA VINA

na vedro (emer) po 40 bokalov,
BELEGA po gl. 9 do 12 vedro
CRNEGA „ „ 9 „ 13 „

Seppenhofer-jevi drogeriji

na **Travniku**

(nasproti nadškofijske kapele);
kjer je tudi založba
žganja iz ogrskih tropin
po gl. 24 do 28 vedro (emer.)

Od leta 1767

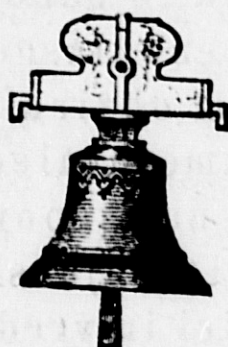
Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

ALBERT SAMASSA

C. KR. DVORNI ZVONAR,
izdeljevalec strojev in raznoterega orodja pri gasenji ognja
v Ljubljani
priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste

brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike
iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.
po najnižji ceni.

Občnam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

14 svetinj

POJASNILO.

Ker je več družin z imenom JAKONČIČ v Brdih, neznanja se s tem, naj se tisti posestniki iz Brd in okolice, ki hočejo zavarovati se pri banki „Slovenija“, oglasijo v Šlovrenci (pri Neblem) pri

Antonu Jakončič-u

ki je za-njo pooblaščen agent čez cela Brda in okolico.

Št. 534.

Razpis služeb.

V šolskem okraju goriške okolice razpisujejo se s tem: a.) Učiteljske službe v občinah III. vrste v Pevmi in Batah, v občinah IV. vrste v Kozani in Gabrijah. b.) podučiteljsko mesto v občini II. vrste v Črničah, c.) Služba učiteljce v šol. občini II. vrste v Ajdovščini, in č.) službi učiteljic v šol. občinah III. vrste v Mirni in v Solkanu.

Dohodki tih služeb so določeni v §§. 22, 30, 33, 36 in 39 dež. šol. postave 10. marca 1870. V pomanjkanji sposobnih ponudnic po č) razpisanih služeb, namestili se bodo tudi podučitelji z letno plačo f. 300.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje predvidene z dokazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja, najdalje do 25. oktobra t. l. pri dotičnih krajnih šol. svetih.

Prosilci, ki ne služijo v tem okraju, naj vložijo prošnje po njim predpostavljanih šolskih občinah.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Gorici 12. septembra 1874.

Nr. 331.

Natečaj.

V šolskem okraju Koprške okolice so razpisane sledeče službe:

Učiteljske službe v šolski občini III. vrste v Ospu, Borstu, Boliunzu, Rezmanje in Lonke.

Dohodke teh služeb naznanja deželna šolska postava od 30. marca 1870.

Prosilci naj svoje prošnje vložijo predvideno dokazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja najdalje do 30. septembra t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Kopru 20. avgusta 1874.*

SVILOREJCEM

Dam naznanje, da ponudim **seme svilnih črvičev briančerske baže rumenih kokonov** (bozzoli gialli brianzuoli), ktero seme je v naši deželi dobro znano zaradi **njegovega zdravja** in večletnega **bogatega pridelka** in ktero je letošnje leto v moji lastni zalegi obilni in zdravi pridelek dalo.

Prodajam to seme **svilnih črvičev** po 5 gld. lot (uncia) in vabim taiste, ki želijo pridobiti to zdravo seme, naj se oglašijo v pravem času pri gospodu **Filipu žlahtni dr. Morelli-u v Gorici**, kateri sam je od mene pooblaščen omenjeno seme prodajati in ga ima v zalogi.

Franjo žlahtni dr. LANCA
posest. v Splitu v Dalmaciji.